

GÖKKUŞAĞI

Çocuk Dergisi

iyi tatiller
çocuklar

HASTALIKLAR VE KORUNMA YOLLARI

Mikroorganizmaların varlığını ilk gören kişi Alman Antoni van Leeuwenhoek'tür. O, bu keşfini kumaşların niteliğini ölçmek amacıyla yaptığı, büyüteçle bir yağmur damlasına bakmasına borçlu.

Louis Pasteur'un, bu mikroorganizmaların kimi hastalıklara neden olabileceğini ileri sürmesiyle, Leeuwenhoek'un keşfinden neredeyse 200 yıl sonrasına denk geliyor.

Hastalık-mikroorganizma ilişkisinin iyice netleşmesini sağlayan kişiye Alman bilim insanı Robert Koch.

O da, 1880'de şarbon, kolera ve tüberküloza neden olan mikroorganizmaları tanımlamış. Mikroorganizmalar, yaşamın başlangıcından beri var; dünyadaki tüm yaşam biçimleri sonlan-

dığında sahneyi en son terkedener de olasılıkla yine onlar olacak. Mikroorganizmalar ve asalaklar, çıplak gözle göremesek de daima çevremizdeler; farkında olmasak da bizimle birlikte yaşıyorlar.

Üstelik çoğu, bizi hasta etmek ve başkalarına bulaşmak için sürekli fırsat kolluyor.

Hastalık Etkenleri

Çevremizde mikroorganizma olarak tanımlayabileceğimiz, vücudumuzda yaşayan ve hemen

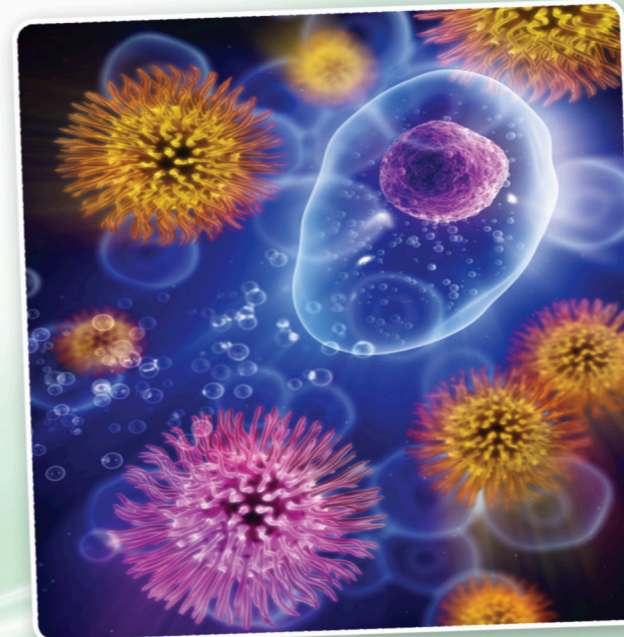

her koşulda yaşamını sürdürebilme becerisine sahip milyonlarca farklı tür var. Üstelik bunların çoğunun yaşamımızı sürdürebilmemiz açısından yararları bile var.

Örneğin, vücudumuzun kimi bölgelerinde bulunan mikroorganizmaların kimi vitamin ürettiği, kimi selülozu sindirmemize yardımcı oluyor, kimi de yaşadıkları bölgeyi savunarak zararlı mikroorganizmaların buralara gelip üremesini engelliyor.

Hastalık Vücuda Nasıl Giriyor?

Vücudumuz, dışarıdan sağlam bir bütün olarak görünse de, aslında hastalık etkeni mikroorganizma ve asalakların girişi için birçok açık kapı içeriyor. Ağız, deri, sindirim sistemi, göz, idrar yolları ve kimi zaman da doğrudan kan dolaşımı, mikroorganizma ve asalakların vücuda giriş için kullandıkları temel yollar.

Aslında tüm bu giriş yollarının kendilerine özgü savunma sistemleri var. Ağız ve burundaki hücreler üzerinde yer alan küçük tüycükler ve salgılanan enzimler, gözyaşı, sindirim sisteminin asitli yapısı, deri üzerindeki yağ asitleri, kandaki bağışıklık hücreleri ve hatta vücudun belli bölgelerinde yaşayan ve yaşadıkları bölgeyi korumak için savaşmaya hazır diğer mikroorganizmalar, vücudun çeşitli savunma işlevlerini gerçekleştiriyorlar. Yine de tüm bunlar, kimi mikroor-

ganizma ve asalakların vücuda girişini engellemek için yeterli değil. Kalabalıktaki bir hapsinik, deri üzerindeki bir yara, bir pire ya da sivrisinek ısırığı, içtiğimiz su ve tükettiğimiz besinler, bu davetsiz konukların vücudumuza girişini kolaylaştırabiliyor.

Enfeksiyon Nasıl Bulaşır?

Hastalığa neden olan mikroorganizmalar, vücut içinde kendine uygun bir konum buldukları anda hemen çoğalmaya başlarlar.

Bu olay "enfeksiyon" olarak adlandırılır. Enfeksiyon başladığında vücudun ikinci savunma hattı olan bağışıklık sistemi devreye girer.

Bağışıklık sisteminin, enfeksiyonu bastırmak için yeterli olmadığı durumdaysa, hastalık ortaya çıkar.

Hastalık eğer bulaşıcıysa, mikroorganizma ve aslaklar vücudu sardıktan sonra farklı yollardan başkalarına da bulaşabilirler.

Öksürme ve hapsirme, dokunma ya da cinsel ilişki, hasta kişiden alınan kanın enjektör ya da

sivrisinek gibi taşıyıcılar yardımıyla bir başkasına aktarılması bulaşma yollarından birkaçıdır.

Nasıl Korunuruz?

Bir zamanlar dünya nüfusunda önemli düşüşlere neden olan hastalıkların çoğu, günümüzde yok olmak üzere.

Ancak bu hastalıklar, özellikle tedaviye ulaşmakta güçlük çeken yoksul bölgeleri etkisi altında tutuyor.

Bunun yanında dünyaya sorun çıkararak salgınların da sonu gelmiş değil.

Yeni keşfedilen hastalıklar ya da bilinen mikroorganizmaların antibiyotiklere direnç kazanmış yeni türleriyle karşılaşmayı sürdürüyoruz.

Ancak bizi bunlardan uzak tutmayacak olsa da, enfeksiyonlarla karşılaşma olasılığını bireysel ve toplumsal önlemler olarak azaltabiliriz.

Aşılarımızı tam ve zamanında yaptırmak, kişisel temizliğimize önem vermek ve dışarıda satılan kaynağı belirsiz açık besinlerden yememek bireysel olarak alınabilecek ilk önlemler arasında.

Bunun yanında atıkları içme suyu kaynaklarından uzak tutmak, besin güvenliğine ve temizliğine önem vermek, hava kirliliğini azaltmak ve çevresel dengeyi korumak gibi toplumsal sorumluluklar da enfeksiyon ve asalakların yol açacağı salgınları azaltabilecek önlemler.

Kimya Nedir? Kimyager Kimdir?

Kimya, maddelerin kimliklerini değiştirdiği, kimyasal tepkime adını verdiğimiz olaylarla ilgilenen, maddenin yapısını araştıran bir bilim dalıdır. Böyle olaylara giren maddelere "kimyasal madde" denir. Aslında etrafınızda bulunan toprak, deniz, hava, eşyalar ve vücudunuz bile kimyasal maddelerden oluşmuştur. Temel olarak adlandırılabilir yüzün üstünde kimyasal madde vardır.

Bunlara element denir. Bunlardan birkaçını duymuşsunuzdur. Örneğin oksijen, altın ve karbon. Elementler bütün kimyasal maddelerin yapıtaşlarıdır. Tek başlarına bulunabilirler ve birbirleri ile bağ kurabilirler. Etraftaki nesnelerin nelerden meydana geldiğini ve başka şeylerle nasıl tepkimeye girdiğini öğrenerek kimyagerler yeni ve yararlı şeyler üretebilirler. Örneğin hastalandığınızda kullandığınız ilaçlar, pek çok eşyanın yapıldığı plastik, kimyagerlerin ürünlerindedir.

Laboratuarlarda bulunan kimyasal malzemeler size ilginç gelmeyebilir ama bunları diğer kimyasal maddelerle bir araya getirdiğinizde, patlamalar, ısınma ve soğumalar, kabarmalar gibi olaylar eşliğinde tepkimeler meydana gelir ve yeni kimyasal maddeler oluşur. Etrafınızda gün boyu birçok kimyasal tepkime ile karşılaşsınız. Kibrit yaktığınızda, bulaşık yıkadığınızda ya da bir şeyler pişirdiğinizde kimyasal bir tepkimeye yol açarsınız.

Vücudunuzu büyük bir deney tüpüne benzetebilirsiniz. Bu tüp içinde bir sürü kimyasal tepkime gerçekleşir. Yemek yerken, bu yemeği sindirirken, nefes alırken ya da spor yaparken vücudunuz hep kimyasal maddelerle uğraşır. Siz uyurken bile hiç durmaz.

Kimyagerler, tüm dünyadaki meslektaşlarının anlayabileceği, kendilerine özgü bir dil geliştirmişlerdir. Bu dil, "formül"lerden oluşur. Her elementin kendine ait bir sembolü vardır. Örneğin; demirin sembolü "Fe", gümüşün "Ag"dir.

Kimya deneyleri çok dikkatli yapılmalıdır. Yoksa hiç beklenmedik sonuçlar elde edebilirsiniz. Bu nedenle kimyagerler deneylerini laboratuarlarda yaparlar. Burada sıcaklığı kontrol ederler, ağırlıkları tartarlar ve deneyleri güvenli ve kontrollü koşullarda yaparlar.

Kimyagerler Nasıl Çalışır?

Bilim, içinde henüz ispatlanmamış yeni fikirler barındırır. Bir tepkime sonucunda ne olacağını ya da bir kimyasal maddenin nasıl davranacağını tahmin etmek için kimyager (diğer biliminsanlarının yaptığı gibi) bir varsayımda bulunur. Varsayımın doğruluğunu sınamak için birtakım kimyasal deneyler yapar. Kimyager, elementlerin özelliklerinden, birbirleriyle girdikleri tepkimelerden yararlanır. Eğer varsayımı doğrulanırsa, buluşunu açıklamak için tepkimede kullandığı element ve bileşiklerle, izlediği kimyasal işlemlere başvurur.

Bunları biliyor musun?

Derleyen ve resimleyen: Tolgay Palaska

ÇOK LEZZETLİMİŞ,
TADI AYAĞIMDA
KALDI.

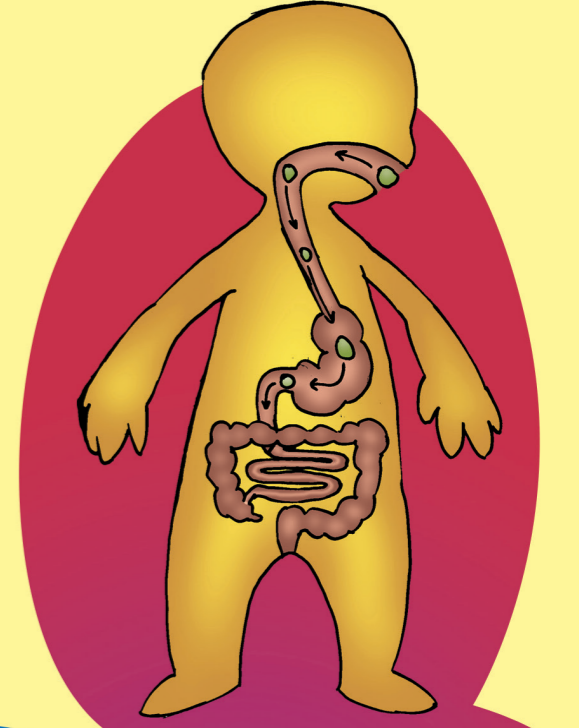
Kelebekler ayaklarıyla
tat alırlar.

Bozulmayan
tek yiyecek
baldır.

Karınca, kendi
ağırlığının elli katını
kaldırabilir.

Yediklerimizi
tamamen sindirmemiz
12 saati bulur.

Aynada kendisini
tanıyabilen tek hayvan
şempanzedir.

ÇOK
YAKIŞIKLIYIM
BE!

YAKIŞIKLISIN
ANLADIK DA,
YANINDAKİ KİM,
ONU ÇIKARAMADIM
BEN.

Kangurular
geri geri
yürüyemezler.

İKİ ADIM GERİ
GİDİVER KARDEŞİM,
ASLAN BAŞKAN
GEÇECEK DİYORUM
SANA!

AMA BEN GERİ
GİDEMİYORUM Kİ
AMA YA!

Ses suda
havadan 4 kat
daha hızlı yol alır.

Köpeklerin ön ayaklarında
beş, arka ayaklarında
dört parmak vardır.

Bir insan yılda ortalama
4,200,000 kez göz kırpar.

Atık kâğıttan tekrar kâğıt
üretmek için, ağaçtan yeni
kâğıt üretmek için gerekenden
%70 daha az enerji gerekir.

ÇOCUK ve SPOR

Resimleyen: Seyhan Çelik

Sporu her yaşta bir yaşam biçimi olarak görenlerin daha sağlıklı ve güçlü bir bedene sahip oldukları görülür.

Sevgili çocuklar, "spor" dediği zaman belki de çoğumuzun aklına "futbol" gelebilir. Okul bahçesinde, sokakta, ya da uygun alanlarda pek çoğumuz futbol oynamaktayız. Ancak spor çocuklar ve yetişkinler için de yalnızca futboldan ibaret olmamalıdır.

Beden eğitimi derslerini boş saatleri değerlendirmek gibi görmek, ya da disiplinsiz bir şekilde enerji harcayarak geçirmek de, amacına uygun olmayan sözde spor etkinliklerine dönüştürür.

İnsanın tarihi, insanlık tarihini
kadar eskiye dayanır.

İlk insanlar çemek ve
içmek dışında daha
güçlü olmak ve daha iyi
olabilmek için de çeşitli
sporlar yapmışlardır.

O dönemin koşulları içinde yapılan bedensel
hareketlerin günümüze kadar olan sürecinde,
modern spor etkinlikleri insana hizmet etmiştir.

petrol-iş
Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

12

GÖKKUŞAĞI

GÖKKUŞAĞI

13

“ Sevgili Çocuklar
Dergimizi
OKUYALIM
OKUTALIM
Sevdiklerimizle
Paylaşalım ”

FOTOĞRAFINIZI YOLLAYIN KARİKATÜRÜNÜZÜ ÇİZELİM

DİCLE ÇAKMAZ - BATMAN

Sevgili çocuklar
“Fotoğrafınızı Yollayın
Karikatürünüzü Çizelim”

Sayfalarımızda
siz de yer almak
istiyorsanız,
fotoğraflarınızı
gönderin,
karikatürünüzü
yayınlayalım.

cengiz.ckc@gmail.com

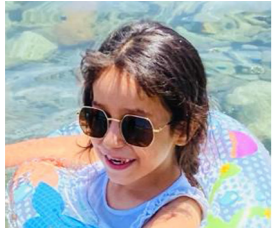
petrol-iş
Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

GÖKKUŞAĞI

13

FOTOĞRAFINIZI YOLLAYIN KARİKATÜRÜNÜZÜ ÇİZELİM

ÇİZEN: ZAFER TEMOÇİN

DİLEK ÇİFTÇİ - BATMAN

BUĞRA KIVANÇ - BURSA

BUĞLEM KIVANÇ - BURSA

DİCLE ÇAKMAZ - BATMAN

AFRA BEREN ÇOMAKLI - BURSA

KENAN ÇOMAKLI - BURSA

FOTOĞRAFINIZI YOLLAYIN KARİKATÜRÜNÜZÜ ÇİZELİM

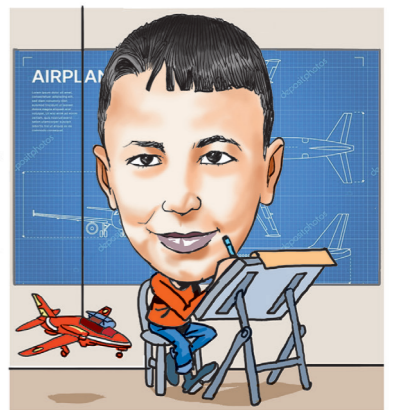
ZEYNEP SARE UYSAL - KOCAELİ

NEFES RÜZGAR GÜZeloĞLU - İSTANBUL

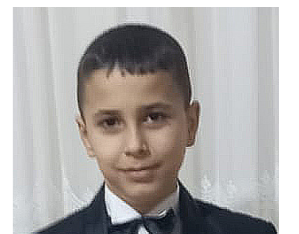
ÖZGÜR CENGİZ - SAMSUN

POYRAZ EFE KARPUZLAR
İSTANBUL

YUSUF EREN ÖZTEMUR - ÇERKEZKÖY

MAZLUM EPAYDIN

İngilizce'de **günlerin büyük harfle** yazıldığını bir önceki derslerimizde öğrenmiştik. **Mevsim isimleri ise İngilizce'de küçük yazılır.** Mevsim sözcüğünün İngilizce karşılığı **"season" (sizin)** dir ve cümle içinde **"in"** edatıyla birlikte kullanılır. Ancak çoğu zaman **"in"** edatıyla birlikte **"the"** belirtici sözcüğü de bulunur.

SEASONS

autumn (otim) sonbahar	spring (spring) ilkbahar
winter (winti) kış	summer (sami) yaz

in the spring / İlkbahar'da

in the autumn / Sonbahar'da

I go to Uludağ in the winter.
(Kışın Uludağ'a giderim.)

Ahmet swims in the summer.
(Ahmet yazın yüzer.)

They come to Turkey in the autumn.
(Sonbaharda Türkiye'ye gelirler.)

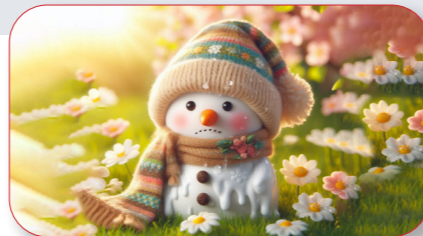
We don't swim in the winter.
(Kışın yüzmeyiz.)

I like walking in the spring.
(İlkbaharda yürümeği severim.)

We can't build a snowman in spring.
(İlkbaharda kardan adam yapamayız.)

How tall? / How high? / How Far?

Başlığımızda **"how"** ile başlayan bazı soru kalıpları görüyoruz. Şimdi sırasıyla bunların ne anlama geldiklerini öğrenelim.

How tall?

Bir kimsenin boyunu öğrenmek için **How tall? (Hau tol?)** soru sözcüğünden yararlanılır. **"How tall" "Boyu ne kadar?"** anlamındadır.

How tall are you?
(Hau tol ar yu?)
Boyunuz ne kadar?

I am one metre, fifty-two centimetres tall.
(Ay em van mitr fifti-tu sentimitrız tol.)
Bir metre elli iki santimetre boyundayım.

How tall is he?
(Hau tol iz hi?)
Boyu kaç?

He is forty centimetres tall.
(Hi iz forti sentimitrız tol.)
Kırk santimetre boyundadır.

How high?

Bir şeyin yüksekliğini sormak için **"How high" (Hau hay)** kalıbı kullanılır. **"Yüksekliği ne kadar?"** anlamındadır.

How high is the mountain?
(Hau hay iz dı mauntın)
Dağın yüksekliği ne kadar?

It is one thousand, two hundred metres high.
(İt iz van tuzınd, tu handrıdmitrız hay.)
Bin iki yüz metre yüksekliktedir.

How high is the tower?
(Hau hay iz dı taurı?)
Kulenin yüksekliği ne kadar?

It is one hundred and sixty metres high.
(İt iz wan handrıd end siksti mitrız hay.)
Yüz altmış metre yüksekliktedir.

How far?

İki yer arasındaki uzaklığı sormak için de **"how far?" (Hau far)** kalıbını kullanıyoruz. **"How far?" "Ne kadar uzaklıkta?"** anlamına gelir.

How far is it from Ankara to Istanbul?
(Hau far iz it from Ankara tu İstanbul?)
İstanbul Ankara'dan ne kadar uzaklıktadır?

It is four hundred and forty kilometres from Ankara to Istanbul.
(İt iz fo handrıd end forti kilmitrız from Ankara tu İstanbul.)
İstanbul Ankara'dan dörtyüz kırk kilometre uzaklıktadır.

How far is it from the house to the school?
(Hau far iz it from dı haus to dı skul?)
Okul evden ne kadar uzaklıktadır?

It is five hundred metres from the house to the school.
(İt iz fayv handrıd mitrız from the haus tu dı skul.)
Okul evden beş yüz metre uzaklıktadır.

BOYAMA

Sevgili arkadaşlar, boya kalemlerinizi hazırsa, resmi en sevdiğiniz renklerle boyayabilirsiniz.

BOYAMA

DOĞA FOTOĞRAFÇILIĞI

Resimleyen: Seyhan Çelik

Gelecekte meslek ya da uğraş olarak doğa fotoğrafçılığını seçerseniz ,doğayı sevmek ve fotoğrafçılığa ilgi duymak başarılı bir doğa fotoğrafçısı olmanın en önemli koşulları. Ancak bunlara ek olarak başka özelliklere de sahip olmalısınız. Ama bunlara geçmeden önce derseniz "doğa fotoğrafçılığı" deyince aklımıza gelenlere bir gözetelim.

Doğa fotoğrafçıları, doğal yaşam ortamlarında yaşayan tüm canlıların, bunların yanı sıra akarsular, göller, dağlar ve bulutlar gibi doğal oluşumların, hatta şimşekler gibi doğal olayların fotoğrafını çekerler.

Bu arada evcilleştirilmiş hayvanları ve insanlar tarafından yetiştirilmiş bitkileri gösteren fotoğrafların doğa fotoğrafı olmadığını hemen belirtelim.

Bundan başka, bir doğa fotoğrafında insanın kendisinin ve ürettiği her şeyin ya da varlığına ilişkin herhangi bir izini, -ki bu bir elektrik direği bile olabilir- olmaması çok önemli.

Tüm bunları gözeten doğa fotoğrafçıları, herhangi bir doğal varlığın fotoğrafını çekerken aynı zamanda kendilerinden de bir şeyler katarlar fotoğrafa.

Burada sanatçı yönleri, yetenekleri, deneyimleri, bunların yanı sıra çekecekleri konuya ilişkin ne kadar bilgi sahibi oldukları ve doğayı nasıl algıladıkları önem kazanır. Özellikle de konu hayvanlar olunca.

Doğa fotoğrafçılarının bilgi sahibi olması önemli; çünkü böylece onları günün hangi saatlerinde nerelerde bulabileceklerini, nerelerde avlandıklarını ya da nerelerde yiyecek arayışına çıktıklarını bilirler ve onlara rastlama olanakları da artar.

Bu nedenle, iyi bir doğa fotoğrafı, örneğin, yalnızca bir geyiği gösteren bir fotoğraf olmakla kalmaz, onu çeken doğa fotoğrafçısının bir eseri haline gelir aynı zamanda. Hatta çoğu zaman bizlere, bir şeyler anlatmak ya da bir mesaj vermek ister.

Dayanıklılık ve Sabır Yetmez

Doğa fotoğrafçıların, yukarıda söz ettiklerimizin dışında çok sabırlı ve zorlu koşullara karşı dayanıklı olmaları gerekiyor.

Çoğu kez hiç de alışkın olmadıkları zor koşullarda çalışan doğa fotoğrafçıları kimi zaman günlerce, hatta haftalarca doğada, elverişsiz ortamlarda yürümeye, sıcakta, soğukta, karda, yağmur altında sabırla beklemeye hazır olmalı.

Özellikle kimi hayvan türlerini doğal ortamlarında çekmek hiç de kolay değil. Doğa fotoğrafçıları kimi zaman günlerce uğraşıp birçok fotoğraf çekerler; ama bir türlü istedikleri "pozu" yakalayamazlar. Sonra bir an gelir hayvanın duruşu, bakışı, ışığın geldiği yön, renkler, her şey tam istedikleri gibi olur. İşte böyle anlarda yaşadıkları tüm zorlukları unutup ve sabırla beklemenin ödülünü almış olurlar.

İlk Doğa Fotoğrafçıları

1864-1926 yılları arasında yaşamış olan kaşif ve doğa bilimcisi Carl Akeley, aynı zamanda, dönemin önemli doğa fotoğrafçılarındandı. Fotoğrafları, 75 yıl önce bilimsel dergilerde yayımlanmıştı.

Afrika'da yaşayan gorillerin koruma altına alınmasını sağlayan Akeley, onların yaşadığı ormanlardaki ilk hareketli görüntülerini çekmeyi başarmış, bundan başka, açık arazide fotoğraf çekmeye elverişli özel bir fotoğraf makinesi geliştirmişti.

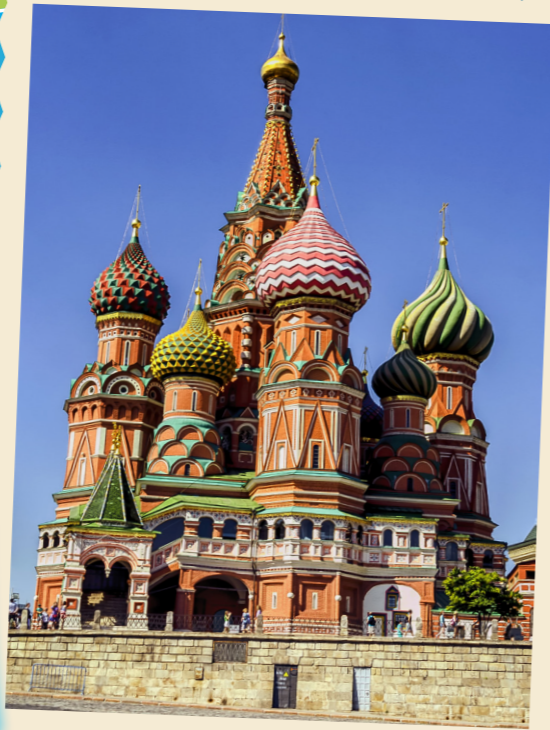
ZEYNEP'İN KAZANI

Haydi MOSKOVA'YA GIDELİM

Zeynep Tolunay Enez

Bugün sizi Rusya'nın başkenti Moskova'ya götüreceğim. Rusya, Kuzey Avrasya'da bulunan, federal yarı başkanlık tipi cumhuriyetle yönetilen komşu bir ülkedir. 17.098.246 kilometrekare yüzölçümüne ve 147 milyondan fazla bir nüfusa sahiptir. Kullandıkları para birimi ise Rus Rublesidir.

Moskova, önemli bir ekonomi, kültür-sanat ve bilim merkezidir. Yüzölçümü bakımından Avrupa kıtasında toprağı olan en büyük şehir ve yeryüzünde kuzey kutup noktasına en yakın metropoldür. Rus hükümetinin merkezi buradadır. Devlet başkanının çalışma yeri olan Kremlin, şehirdeki önemli yapılardan biridir. Burası zamanında bir ortaçağ kalesi olarak inşa edilmiştir. Kremlin'le birlikte Kızıl Meydan da UNESCO'nun Dünya Mirası listesindeki yerlerdendir.

Dünyanın en derin ve en kapsamlı metro ağı burada bulunur. Her metro istasyonu ayrı bir müze gibidir. 200'ü aşkın istasyonu ile şehrin simgeleri arasındadır. Bu istasyonlarda dünya savaşı zamanından kalma avizelere, heykellere, dev boyutlu tablolara, altın kaplama yüksek tavanlara ve hatta halen kullanılmakta olan antika elektrikli süpürgelere rastlamanız işten bile değildir.

Denize kıyısı olmayan bu şehir, Moskova Nehri'nin üzerinde yer alır. Tarihi binalara ve zengin bir mimariye sahiptir. Buradaki binalar yüksek, gösterişli ve çoğu yerde birbirinin aynıdır. Şehirdeki tarihi binalarla katedrallerin çoğunun kubbeleri atından yapılmıştır. Bununla birlikte dünyanın en yeşil şehirlerindedir. Ayrıca şehir, yaygın bir transit ulaşım ağına sahiptir.

Moskova'ya yolunuz düşecek olursa, burada gezilecek en güzel mevsim yazdır. Çünkü kış mevsiminde ortalama sıcaklık -20 derece civarındadır. Ancak doğal gaz rezervi açısından zengin olan bu ülkede, cadde ve sokaklarla evlerde yeraltı ısıtma sistemi kullanıldığı için yoğun kar yağışından etkilenmezler.

Yuri Gagarin Uzay Merkezini, en yüksek binaların başında gelen Ostankino televizyon kulesini, ünlü Rus ressam ve sanatçıların mekanı olan Eski Arbat Caddesini, Tarihi Gum Alışveriş Merkezini ve eğlence mekanlarının en eskilerinden olan Ground Solyankayı gezmeden gitmek olmaz.

Oradayken okumayı çözdüğüm ilk sözcük PECTOPAH yani RESTORAN, ilk öğrendiğim Rusça cümle de SKOL'KO OTO STOIT yani "bu ne kadar?" olmuştu. Böylece almak istediğim şeyin fiyatını sorabilmiş fakat daha fazla Rusça bilmediğim için kaç para olduğunu anlayamamıştım. Ama siz uçağa binmeden önce üç beş cümle Rusça öğrenmeye bakın. Bir de, çiğ balık yemeye şimdiden hazır olun. En sevdikleri atıştırmanın havyar ya da çiğ balık olduğunu bilerek gidin. :)

Grafik Tasarım: Aygül Aydın Mendi

NEŞELİ AYAKLAR 2

Bu ayki sinema sayfamızda sizi, dünyanın en soğuk yerine, Antarktika'ya götürüyoruz.

Yönetmenliğini ilk filmde olduğu gibi George Miller'ın üstlendiği filmde, Mumble'ın, oğlu Erik ile ilişkisini izleyeceğiz. Yetenekli dansçı Mumble'ın oğlu Erik, Penguenler Krallığı'ndaki yeteneklerini keşfetmeye çalışır.

Diğer yandan da Mumble'ın ailesi ve arkadaşları yuvalarına karşı yeni bir tehditle yüzleşirler. Mumble, işleri yoluna koymak için 7'den 70'e herkesi bir araya getirmeye çalışır. Bu arada; Mumble'ın dans etmek yerine uçmak isteyen oğlu Erik, babasının kendisini anlamadığını ve hayallerine ortak olmadığını düşünür ve ukala penguen Sven ile baba sıcaklığını yaşamak ister.

Çünkü Sven uçabilen bir pengüendir. İşi oldukça zorlaşan Mumble, bir yandan babalık yarışına kapılırken, diğer yandan işleri yoluna koymak için penguen uluslarını ve minik deniz canlılarından devasa ayı balıklarına kadar her türden muhteşem canlıyı bir araya getirmekle uğraşır. Hikayenin sonunda Erik, babasının ne kadar cesur ve dayanıklı olduğunu anlayacaktır.

Hem eğlenceli, hem de yaratıcı film Neşeli Ayaklar 2, kutupların o bembeyaz hikayesini sizinle paylaşıyor. Neşeli penguenlerin şarkılarıyla renk kattığı filmi internetten izleyebilirsiniz.

SOLAKLIĞIN KÖKENİ

Bazı insanların neden solak olduğu ve sağlakların sayısının solakların sayısından neden çok daha fazla olduğu bugün tam olarak bilinmiyor. Araştırmacılar, sağlaklığın ya da solaklığın genetik nedenlere bağlı olduğunu düşünüyorlar. İnsanlar, genetik özelliklerine bağlı olarak kahverengi, siyah, yeşil ya da mavi gözlü olabildikleri gibi, sağlak ya da solak olurlar.

Sağlaklık-solaklıkla ilgili en çok kabul edilen kurama göre, beynin sol yarımküresi, insanların çoğunda dil ve konuşma becerilerinin kontrolü konusunda özelleşmiştir. Beynin bu bölümünün bir başka görevi de, sağ elin hareketlerini kontrol etmek. Konuşma ve dille ilgili bir işlev olan yazı yazmak da bu hareketlerden biri.

İşte, yazının bulunuşundan sonra geçen binlerce yıllık evrimsel süreçte, insanların çoğunda sağlaklıkla, konuşma ve dil süreçlerinde beynin

sol yarımküresinin baskınlığı ortaya çıkmış. Bugün dünya üzerindeki insanların yalnızca yaklaşık % 10'unun solak olduğu sanılıyor.

Araştırmacılar, insanların bir bölümünde dil ve konuşma becerilerinin beynin sağ yarımküresince kontrol edildiğini; bir bölümündeyse her iki yarımkürenin de kontrolden sorumlu olduğunu düşünüyorlar. Dil becerilerinin altında yatan beyin süreçleri hakkında ne kadar bilgi edinirsek, bu konu o kadar karmaşıklaşıyor!

Örneğin, beyinlerinin sol yarımküresi dil işlevlerinde özelleşmiş insanlarda, dil işlevlerinden bazılarının beynin sağ yarımküresince kontrol edildiği görülmüş. Bunun nedeni, şimdilik bilinmiyor.

Solaklıkla ilgili ilginç sorulardan biri de, solaklıkla zekâ ve yaratıcılık arasında bir bağlantı olup olmadığı. İnsanlık tarihindeki en zeki ve yaratıcı kimselerin bazıları solaktı. Leonardo da Vinci, Michelangelo, Ludwig van Beethoven, Isaac Newton, Albert Einstein ve Charlie Chaplin bunlardan ilk akla gelen adlar. Solaklığın zekâ ve yaratıcılıkla ilişkili olduğunun kanıtlanması güç. Ancak, solakların günlük yaşamda sağlaklara göre daha fazla sorunla karşılaştıkları ve bu nedenle de sorun çözme becerilerinin daha çok geliştiği de bir gerçek. Bu durum, daha yaratıcı olmalarını ve olaylara farklı açılardan bakabilmelerini sağlıyor olabilir. Makaslar, konserve

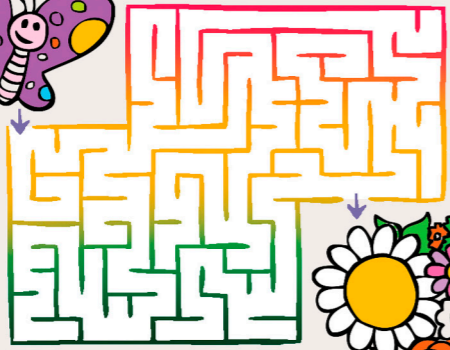
açacakları, video kameralar ve cetveller gibi günlük yaşamda karşımıza çıkan birçok araç gereç ve aygıt, sağ elini kullanan insanlara göre tasarlanıp üretilir. Eğer solaksanız, sınıfta bir başka arkadaşınızla sıranızı paylaşmak bile güçlük yaratabilir.

Bu nedenle solaklar, çok küçük yaşlarda, sağlaklar için tasarlanmış bir dünyada yaşamalarını kolaylaştıracak çeşitli beceriler geliştirmeyi öğrenmeye başlarlar.

BİL BUL ÇİZ ÇÖZ

Resim ve Resimleyen: İshak Öztürk (ishakozturk@ttmail.com)

Ben giderim, o gider
Göğsümde tık tık eder.
Kalp

Geceleyin açarlar
Gündüzleyin kaçarlar.
Yıldızlar

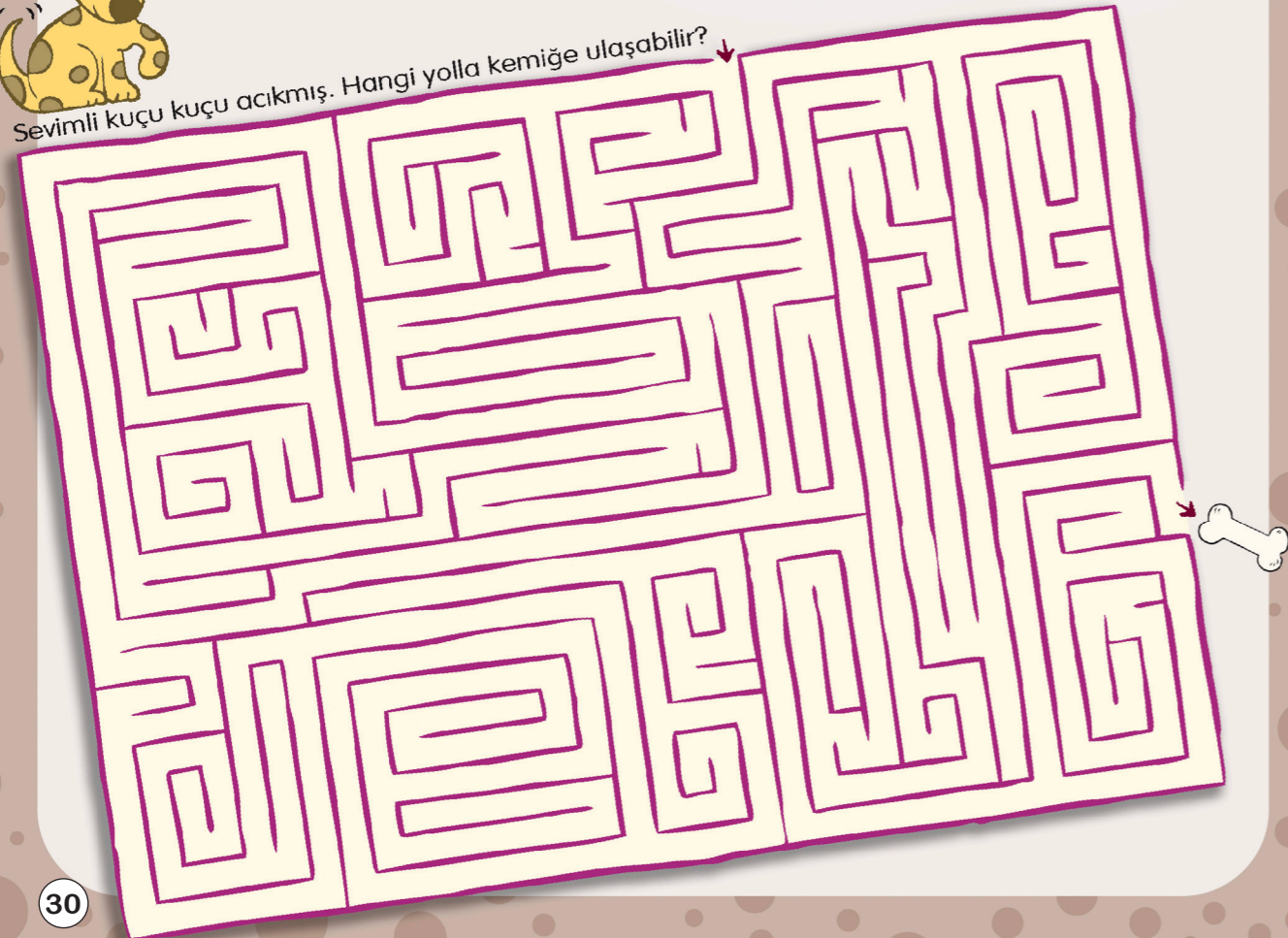
Yeşil mantolu, kırmızı
entarieli, siyah düğmeli.
Karpuz

Gökte görürüm köprü,
rengi de yedi türlü.
Gökkuşáđı

Noktaları 1'den 26'ya kadar birleştirin.

Sevimli kuçu kuçu acıkmiş. Hangi yolla kemiğe ulaşabilir?

Aşağıda karışık olarak yazılmış meyve isimleri hangileridir acaba?

ALİFEŞT

1

PARZUK

2

LAME

3

MURAT

4

BAYANSERMİNİ

5

KAVOADA

6

RİCİN

7

ZUM

8

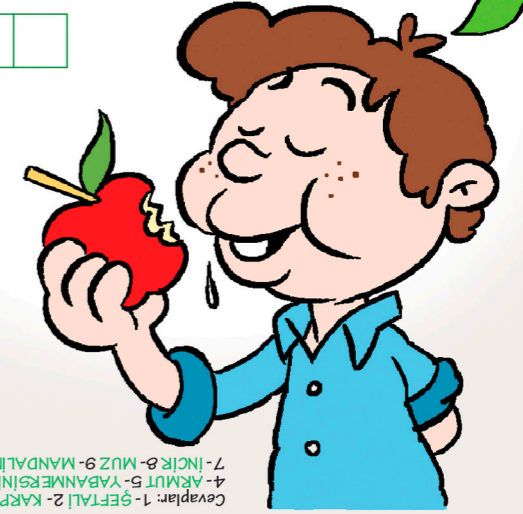
DALMANİNA

9

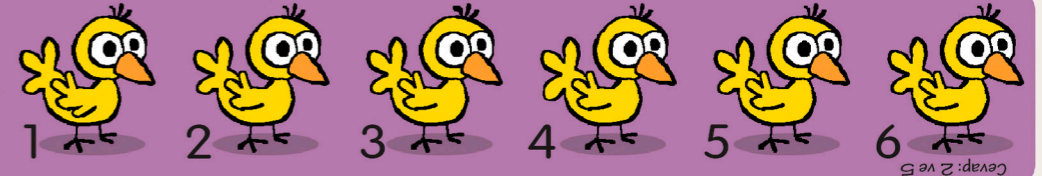
TAKLAROP

10

Cevaplar: 1-GEFTAL 2-KARPUZ 3-ELMA
4-ARMUT 5-YABANMERİSİNİ 6-AYKAKADO
7-İNCİR 8-MUZ 9-MANDALINA 10-PORTAKAL

Birbirine
tıpatıp
benzeyen
2 civcivi
bulun...

İki resim arasındaki 7 farkı bulun.

Kargalar

“Susayan bir karga, yarısına kadar dolu olan bir sūrahiye su içmek üzere yanaşmış. Karga, su içmek için başını sūrahinin içine doğru uzatsa da, bir türlü suya erişememiş. Ama akıllı bir hayvan olduğu için de, hemen bir çözüm bulmuş. Çevreden topladığı çakıl taşlarını birer birer sūrahinin içine atmış. Dibi çakıl taşlarıyla dolan sūrahinin içindeki su yükselmiş ve karga rahatça suyunu içmiş.” Bu bilinen Kızılderili öyküsü, insanlara “karga gibi zeki ol” mesajını verir.

Öykü gerçek midir, değil midir; kimse böyle bir deney yapmış mıdır, bilmiyoruz. Ancak, kargaların zeki canlılar oldukları kesin. Yalnızca zekalarıyla da kalmıyorlar. Aynı zamanda, oyuncu ve yaramazlar.

Kargalar, öteki kuşlarla kıyaslandıklarında “zeki” olsalar da nedense bazı insanlara pek sevimli görünmezler. Bunda siyah olmalarının etkisi büyük olsa gerek. İnsanlar geçmişten gelen yanlış bir inanışla, siyah görünen canlıların uğursuzluk getirdiğine inanırlar. Bu inanışın etkisiyle, siyah kargalar da bize pek sevimli görünmezler. Oysa bir karganın davranışlarını uzaktan izleyerek oldukça eğlenebilirsiniz.

Kargaların sesleriyle ilgili de pek iyi şeyler söylenmez. Hatta, sesi güzel olmayan insanları tanımlarken, “karga sesli” derler. Doğru, kargaların sesleri bir bülbülünki kadar güzel değil. Ama, kargalar bu konuda yalnız değiller. Siz hiç flamingo, turna, leylek ya da toy sesi duydunuz mu? Karganın sesinden hoşlanmayanlar bu kuşların sesini duysalar, kargalar hakkındaki düşünceleri büyük olasılıkla değişirdi.

Karga türlerine ülkemizin hemen her yerinde rastlayabilirsiniz. Bazı karga türleri, öteki kuşlara göre insanlardan biraz daha az çekindikleri için onları gözlemek hiç zor olmaz. Ülkemizde yaygın olarak görülen kargalar saksağan, alakarga, ekin kargası, küçük karga, leş kargası, kuzgun, sarı gagalı dağ kargası ve kırmızı gagalı dağ kargasıdır. Dağ kargaları dışında, öteki türleri hemen her yerde görebilirsiniz.

Korkuluklar Onun İçin

Karga deyince genelde ilk akla gelen ekin kargası olur. Tarlalarda dolaşan kocaman siyah kuşlar işte bu ekin kargalarıdır. Ekin kargalarının temel besinleri solucanlar, böcekler, böcek larvaları ve tohumlardır. Tarlalarda ekinlere zararlı olabilecek böcekleri yerken, bir yandan da ekinlere zarar verdikleri için genellikle çiftçiler tarafından pek hoş karşılanmazlar. Tarlalara dikilen korkulukların amacı, ekin kargalarını uzak tutmaktır.

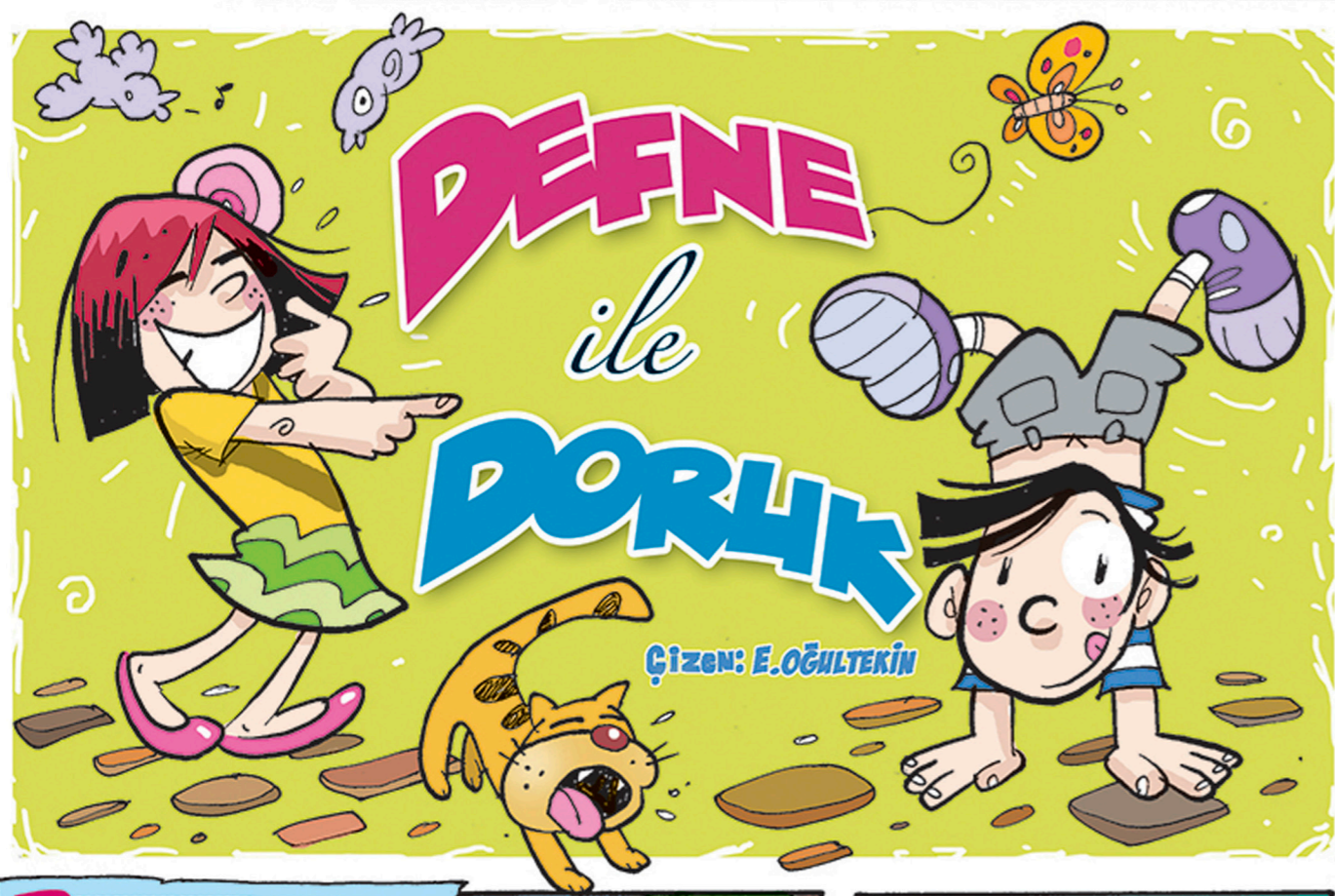
Kargaların En Sevimlisi

Küçük karga, ülkemizde sayısı en yüksek olan karga türü. Büyüklüğü yaklaşık bir güvercininki kadardır ve kargalar ailesinin en kısa üyesidir. Bu özelliği ve boynundaki gri tüyler sayesinde öteki kargalardan ayırdedilebilir. Küçük kargaları, Karadeniz ve Akdeniz kıyıları dışında hemen her yerde görebilirsiniz. Kayalıklar, binalar, ağaç kovukları gibi yerlere yuva yaparlar. Sesleri, öteki kargalarınkinden farklı olarak daha incedir. Küçük kargaları da ekin kargaları gibi tarlalarda beslenirken görebilirsiniz.

Kargaların En Akıllısı: Kuzgunlar

Zekası, büyüklüğü ve simsiyah bir kuş olması nedeniyle bu kuş insanları hep etkilemiştir. Bu nedenle, söylencelerde ve edebiyatta, bu kuşla ilgili çok şeye rastlanır. Bir kuzgunu öteki kargalarla karıştırmak biraz zor. 1,5 metreye yaklaşan kanat açıklığı sayesinde onu ancak bir yırtıcıyla karıştırabilirsiniz. İri ve uzun gagası, baklava biçimli kuyruğu, onu uçarken gördüğünüzde tanımanızı sağlar. Kuzgunlar, ülkemizde yaygın olarak görülürler. Ancak, genelde kent merkezlerini değil, daha çok ormanlık ve dağlık yerleri seçerler.

Kuzgunların zekasıyla ilgili anlatılan çok sayıda öykü duyabilirsiniz; çünkü kargagiller içinde en akıllı kuşlar oldukları düşünülüyor. Bunda, oyunculuklarının ve akrobasi yeteneklerinin yanı sıra, çeşitli sorunlara çözüm üretebilme özelliklerinin de katkısı büyük.

BUGÜN BİR DENEY ÖĞRENDİK ONU YAPACAĞIM. ANNEMİN EUDE OLMAMASI ÇOK İYİ OLDU...

BÖYLECE RAHATÇA ÇALIŞABİLİRİM...

BERABER YAPALIM MI?

LÜTFEEN! SADECE İZLİCEM, N'OLUK..

OLMAZ! GİT KENDİNE BAŞKA EĞLENCE BUL ...

EVET, ŞİMDİ BİRAZ SABUN ALALIM. SANIRIM İLK DENEY İÇİN KÜÇÜK BİR BARDAK YETERLİ...SONRA BİRAZ BAL. TARİFTE BÖYLE YAZIYOR. ORTAYA NE ÇIKACAK MERAK EDİYORUM.

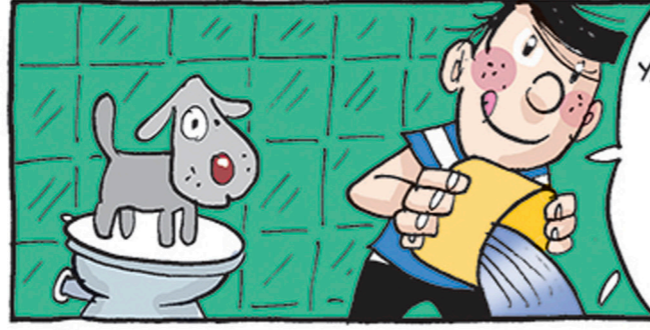
HIH! BAYAN ÇOK BİLMİŞ. BAL VE SABUN HA? YOKSA SABUNLU PASTA MI YAPACAK!

İÇİNE BİRAZ DA KOKULU YAĞ KOYMALI. ANNEMİN PARFÜMÜNDEN BİR KAÇ DAMLA İSİM GÖRÜR...

HEY! PITİŞ SAKIN ONLARI YEME!

PEKALA GEL ZORO! BİZ DE KENDİ SABUNUMUZU YAPALIM. BAKALIM HANGİMİZİNKİ SÜPER OLACAK!

DEFNE SIVI SABUN YAPABİLİYORSA, BİZ DE SIVI ÇAMAŞIR DETERJANI YAPABİLİRİZ. SANIRIM BU İLK OLACAK. BULUŞUMLA ZENGİN DE OLABİLİRİM.

EVEEEET! ŞİMDİ BAŞLAYABİLİRİZ, İŞİMİZE...

HIMMM! ACABA HANGİ MALZEMELERİ KULLANABİLİRİM? BAKALIM ELİMİZDE NELER VAR?

AYNI ANDA DEFNE MUTFAKTA.

ÖNCE SABUNU SUDA İYİCE ERİTİP KARIŞTIRACAĞIZ. ASLINDA BUNUN İÇİN BLENDER GEREKLİYDİ AMA...

HEY ZORO DİKKAT ET! BU OYUN DEĞİL. BURADA CİDDİ BİR DENEY YAPIYORUZ!

DİKKAT ET, ZORO!

DETERJANI DÖKTÜN YAA! YA ÜFF, YAA!

COF!

ZOROOO, DUR! NE YAPACAĞIM ŞİMDİ BEN?

DORUK, BİR KOVA SU ALIP KÖPÜKLERİN ÜSTÜNE DÖKTÜ AMA KÖPÜKLER DAHA DA ARTTI.

EVET, BENİM İŞİM BİTTİ. GİDİP BİR BAKAYIM ŞUNA... BİR ŞEYLER KARIŞTIRMASIN.

DORUUUK NERDESİN!

CiYaak!

AMAN TANRIM BU DA NE? NE YAPTI SEN BURADA?

SIVI DETERJAN DENEYİM BAŞARISIZ OLDU. SANIRIM ÖLÇÜYÜ KAÇIRDIM.

BENCE DE. ŞİMDİ ANNEM GELMEDEN ORTALIKI TEMİZLEMELİYİZ.. ÇABUK, HADI!

ev Temizlik hareketi

ÜFF! NEYSE Kİ ANNEM GELMEDEN ORTALIKI TOPARLAYABİLDİK. BİR DAHA SAKIN BÖYLE KORKUNÇ DENEYLER YAPMAYA KALKMA!

DENEYİNE YARDIM ETMEME İZİN VERSEYDİN, BÖYLE OLMAYACAKTI.

AKŞAMÜSTÜ ANNELERİ EVÉ GELİR.

Ooo! HER YER PIRIL PIRIL, TERTEMİZ OLMUŞ!.. BU KOKU DA NE BÖYLE?

E..EVET. UMARIZ BEĞENİRSİN. BUNUN İÇİN ÇOK ÇALIŞTIK...

SENİN İÇİN HAZIRLADIĞIM SIVI SABUNUN KOKUSU OLMALI. BEN YAPTIM. DORUK DA BANA YARDIM ETTİ, TABİ Kİ.

YAA, EVET ÇOK ÇALIŞTIK. NE DEMEZSİN!

SON

İNTERNET DÜNYASI

FORVO NEDİR?

Forvo, dünyadaki en büyük telaffuz (söyleniş) rehberidir.

Bir kelimenin nasıl telaffuz edildiğini merak ettiğinizde hemen sorun Forvo size söylesin. Forvo'da kayıtlı yaklaşık 300 dil ve 1 milyon 400 bin

telaffuz bulunuyor. Üstelik bütün bu telaffuzlar dünya üzerindeki binlerce kullanıcı tarafından güncellenerek Forvo'ya kaydediliyor.

Merak ettiğiniz kelimeyi ya da ismi sorun, başka bir kullanıcı da sizin için o kelimenin söylenişini kaydetsin. Ayrıca siz de kendi ana dilinizde telaffuzlar ekleyerek diğer kullanıcılara yardımcı olabilirsiniz.

Ana diliniz ne olursa olsun Forvo'ya katılıp dünyanın daha iyi iletişim kurmasına katkıda bulunabilirsiniz.

İngilizce bilen kullanıcılar dünya üzerinde çok yaygın olduğu için, site İngilizce olarak hazırlanmış. Ancak tüm kullanıcılar yararlanabilsin diye oldukça basit tasarlanmış. Kelimelerin hemen yanındaki "▶" "oynatma ikonunu" kullanarak telaffuzları kolaylıkla dinleyebilirsiniz.

Dilerseniz siz de Forvo'ya katılın, hem öğrenin, hem öğretin!

www.forvo.com

petrol-ış
Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

GÖKKUŞAĞI
Çocuk Dergisi

**Petrol-İş Sendikası
Merkez Yönetim Kurulu**

Genel Başkan
Süleyman Akyüz

Genel Sekreter
Ahmet Baranlı

Genel Mali Sekreter
Mehmet Kaya

Genel Örgütlenme ve
Eğitim Sekreteri
Niyazi Recepkethüda

Genel Yönetim Sekreteri
Ali Haluk Koşar

Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri
Sendikası adına sahibi
Süleyman Akyüz

Yazı İşleri Müdürü
Ahmet Baranlı

Genel Yayın Yönetmeni
Cengiz Çakıcı

İdare Yeri
Altunizade Mah. Kuşbakışı Sokağı
No: 25 Altunizade 81180
Üsküdar / İSTANBUL
Tel: (0216) 474 98 70 (pbx)
Faks: (0216) 474 98 67
www.petrol-is.org.tr

Baskı
Özlem Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi
A Blok No: 1 BA 11
Topkapı - İstanbul
Tel: 0212 - 501 66 00